

Domböcker om Asperö

1620 (bild 1350)

”Lars Ollþon på Asperedh ähr blefuen dödh Barnlöþ, så att Ingen Brystarfvinger finnes, ey heller Sijdoarfvinger [*I marginalen: ”Orätt: Ty baakearfwa ära inga, men sijdoarfwa ära här”*], och ingen Baakarfwä närmer ähn Fadherbroder Hans Börþon på Asperedh, å fädernet Och Modersyster af Samkull Anna Larþdotter i Engåþ, af Sunderkulla Gunla och Ingerdh Anderþedöttrar i Mölndall: Blef för.ne arf dömpdt, twepartten till för.ne hans faderbrodher Hans Byrgeþon, och tridingen Modersystranar, Samkullen tredeelen, och Sunderkullen fierdedeelen i Löst och fast, Och Bryllingar och Syþlingar ifrån arfwett afsadhes effter 2. Och 9. Cap.I: i Erfdabalcken.”

Kommentar:

Efter föräldrar ärvdes alltså i sådana fall som om de var bror och syster; bror dubbelt mot syster. Särkull ärvde hälften mot samkull. Det borde därför vara tvedel och fjärdedel (av den totala tredjedelen). Troligen en felskrivning. Den kan dock inte kontrolleras mot originaldomboken (här renoverad dombok). Brylling och syssling var på den tiden kusin på fäderne- resp. modernesidan.

1622 17/9 (bild 2310)

Måns Andersson i Hulebäck, Råda sn, inlöst delar så att han nu har halva gården, ”wndantagendes 2/9 parter wtj 1/3 deel som kommer Hans Byrþons arfuinger till...”

Kommentar:

Denne Hans Börgesson kan inte på något sätt bevisas ha varit identisk med Hans på Asperö, men inte heller avfärdas.

1633 ¼ (bild 250)

”Bleff berecknat Hans Larþons twenne döttrars arfuepartt vtj Aþperöö Marett och Kirstin Larsdöttrars och blef befunnet såsom dömpdt och afsagdt att hafua af theres medarfua eller dem å gården boer som byrdh äro Peninger – 9 d.er smått myndt för samma theres Jordedeeler, effter werderingen – 3 daler på hwar mk Smörräntta.”

Kommentar:

Någon Hans Larsson på Asperö som far till de två systrarna har inte kunnat hittas. Troligen felskrivning för Lars Hansson som däremot fanns och levde där länge, vilket skulle stämma med deras fadersnamn i domboken. Den lilla arvsparten (1½ mk var) tyder på att den kommit från ganska långt tillbaka i generationerna.

1633 ¼ (bild 260)

”Ähr effter noge och Lagligh effterreetningh af framledne trowerdige wittnesbyrdh befunnet att Anders Joenþon Faggh på Donþöö ähr Rätte arfuinge efter sin fadher Joenn Faggh till – ¼ i östre Dönþö gårdh N: ½ pd Räntta. Så och be.te Anders Faggz arfuinger at Niuta och behålla till Ewerdeligh ägendom, Wthan allt qwall och hinder Huilcket af Rätten befunnett dömpdt och Stadfäst ähr.

Blef och Ransackat och wtj sanningh befunet at Anders Fagg ähr arffallen effter sin Modher Elin Byrgesdotter wthj Asperödhs gårdh N: ½ pd Ränta.”

1637 1/3 (bild 1750)

”Effter schriffteligh fullmack, och befalningh, aff Byrie Sweenβon i Tingstadh, Per Sweenβon j Breβkieerr på hans hustrues Wegner, Skiöter och afheender iagh ett halft Punda Smörreenta wtij Asperögårdh j Frölunda Socheen, och Sweenske Skiergårdhen belägeen, som arffteligeen tillhörde theres Moder, Giertrudh Byrieβdotter, Jfrån be.te Byrie Sweenβon och Per Sweenβons hustrw och alla theres effter kommende arfuinger halfParteen af Samma Part till Oluf Hanβon, Mattes Hanβon och Nills Hanβon på Asperöö; och deen andre halfparteen till Byrta Byrgesdotter och alle hennes barn och med arffuinger till Ewerdeligh Egeen domb, för fwll och all Nögh achtigh betalningh, af förbe.te Olof, Nills och Mattes Hanβons Sönneer, 10 Rdr, och af Byrta Byrgieβdotter – 10 Rdr: ähr Lagbuditt och Lagståndit effter Swerigis Lagh.”

Henrik Karlsson 2020